

SÄNDARENS BIBELSKOLA

DEL 3

Det finns ett behov av att få en överblicksbild över trons grunder, presenterat på ett enkelt och tilltalande sätt.

Under våren kommer du att få läsa fem olika artiklar från trosbekännelsen skrivet av skribenter från olika sammanhang.

Del 1. Fadern

Del 2. Sonen

Del 3. Anden

Del 4. Församlingen

Del 5. Syndernas

TEXT: ÅSA MOLIN
skribent, lärare vid Akademi för ledarskap och teologi

Den Helige Ande

Vem är den här heliga fågeln?

En man som var nyfiken på den kristna tron undrade bland annat över detta med att Anden sänkte sig ner som en duva när Jesus blev döpt av Johannes döparen. ”Fadern förstår jag, och att Jesus Kristus är hans son, men vem är den här heliga fågeln?”

Ja, vem är den här heliga fågeln, den Helige Ande?

❖ RIV UT & SPARA

eller skriv ut sidan som pdf på sandaren.se
Där finns också del 1 och 2.

REDAKTÖR

JOHAN WINBO redaktionen@sandaren.se

FOTO: ALEXANDERDONCHEV/GETTY IMAGES

FÅ SAKER inom teologin har historiskt sett skapat så många teologiska dispyter som frågor som rör den helige Ande. Är Anden Gud? Jämlig med Fadern och Sonen? Vem är det Jesus talar om när han berättar om "en annan hjälpare"? Frågorna i sig är komplicerade, och inte blir de lättare av att Anden verkar ha något undflyende, eller till och med blygt, över sig. Anden vill sätta allt ljus på Fadern och Sonen.

När det gäller Gud står vi alltid inför det som inte går att helt och hållet förstå eller beskriva med våra ord, och med Anden verkar det vara övertydligt. Vi får acceptera att det är mycket med Andens identitet, väsen och verksamhet som är bortom vår förståelsehorisont. Vilket påminner oss om att den djupaste kallelser inte är att förstå Gud, utan att förenas med Gud.

Anden genom historien

När kristna under de första århundradena efter Jesu liv, död och uppståndelse började reflektera över sin erfarenhet växte läran om treenigheten fram. Den var grundad i hur Gud själv hade uppenbar sig för dem. Ingenstans i bibeln står det uttryckligen att "den helige Ande är Gud", men de kristna döpte i "Fa-

dern och Sonens och den helige Andes namn" (Matt. 28:19) och välsignades med "nåd från vår herre Jesus Kristus, kärlek från Gud och gemenskap från den heliga Anden åt er alla" (2 Kor. 13:13).

Som Basileios av Caesarea, en av treenighetslärans utformare, frågade i boken *Om Den Helige Ande*; om det är i Andens namn vi blir döpta och välsignade, liksom i Fadern och Sonens namn, kan då den helige Ande vara något annat än Gud?

Vi får acceptera att det är mycket med Andens identitet, väsen och verksamhet som är bortom vår förståelsehorisont.

Vid kyrkomötet i Konstantinopel 381 e. Kr. var frågan om den helige Ande på dagordningen och man enades om det som står i Nice-num: "Och på den helige Ande, Herren och Livgivaren, som utgår av Fadern, som tillika med Fadern och Sonen tillbedes och äras, och som har talat genom profeterna."

Inom teologin kallas läran om den helige Ande för pneumatologi, från det grekiska ordet pneuma, som betyder ande, eller vind. Det mest grundläggande inom pneumatologin, som tillhör kärnan i den kristna trosbekännelsen, handlar om att den helige Ande för det första är gudomlig, för det andra, att Anden är en person, inte bara en operonlig

kraft, och för det tredje, vilket följer på dessa två övertygelser, att Anden är en del av treenigheten.

Anden i Bibeln

Men hur visar sig den helige Ande i bibeln? Redan från början finns ande-vinden med, även om GT:s texter inte definierar vad gudsvinden är. Skapelseberättelsen börjar med att: "Jorden var öde och tom, djupet täcktes av mörker och en gudsvind svepte fram över vattnet." (1 Mos. 1:2).

Teologen Roland Spjuth skriver: "I kristen teologi blev det självklart att förknippa skapelseberättelsens gudsvind och människans liv med Guds Ande."

Genom Israels historia finns Guds Ande med, gör nedslag och fyller profeterna, men det är erfarenheter som är tillfälliga, selektiva och fläckvisa. Vid ett tillfälle utbrister Mose: "Om ändå hela Herrens folk vore profeter! Om Herren ändå ville låta sin ande komma över dem alla! (4 Mos. 11:29). Profeterna verkar peka fram mot en sådan framtid när de hälsar från Gud som säger: "Det skall komma en tid då jag utgjuter min ande över alla. Era söner och döttrar skall profetera, era gamla män skall ha drömmar, era unga män se syner (Joel 2:28–29).

När Jesus träder fram och döps av Johannes i floden Jordan så är Faderns vittnesbörd: "Du är min älskade son, du är min utvalde". När Jesus stiger upp ur vattnet "såg han himlen dela sig och Anden komma ner över honom som en duva" (Mark. 1:10). Jesus själv blåser på lärjungarna strax innan han lämnar dem och säger: Ta emot helig Ande. Och i Johannesevangeliet 16:7 säger Jesus: "Men jag säger er sanningen: det är för ert bästa som jag lämnar er. Ty om jag inte lämnar er kommer inte Hjälparen till er. Men när jag går skall jag sända honom till er." Hjälparen syftar här på Anden, som en förespråkare, någon som för ens talan, en hjälp och ett stöd.

På pingstdagen sker så den stora andeutgjutelsen. Lärjungarna är samlade och ett stort dån hörs. Något som ser ut som eldslågor stannar på var och en av dem. "Alla fylldes av helig ande och började tala andra tungomål, med de ord som Anden ingav dem" (Apg 2:4).

Anden till alla folk

Alla fylldes av den helige Ande. Inte bara de visa, de manliga, de äldre eller de rika, nej alla fylldes, helt utan diskriminering eller att de behövde fylla i en blankett i förväg. Och vad händer sedan? Man skulle kunna tro att var och en skulle bli helt uppslukad av sin egen extas, men nej, de börjar i stället tala. De pratar med språk de inte själva kan, men som de tillresta känner igen. Anden skapar kommunikation, vill säga något, nå ut.

Anden, Guds eget liv och kärlek, finns nu tillgänglig för alla, precis som Joels profetia förutsade. Paulus skriver i Romarbrevet 5:5 "Och hoppet sviker oss inte, ty Guds kärlek har ingjutits i våra hjärtan genom att han har gett oss den heliga anden." Anden är Guds närvaro i Jesus eget liv och efter pingstdagen dras lärjungarna också in i denna gudomliga kärlek. Anden ger frukt och gåvor. Anden är grunden för församlingen, en hjälpare som skall påminna, vittna, vägleda och förkunna.

Vi kan använda olika bilder för att beskriva Anden, som en duva, eller som "kärlekens band", men ytterst sett är Anden ofattbar. Anden är ingen metod eller kraft vi kan styra eller tro att vi kan förfoga över, Anden är fri som vinden, blåser vart den vill och fördelar sina gåvor på var och en så "som den själv vill" som det står i 1 Korintierbrevet 12:11.

+ VIDARE LÄSNING

Drick djupt av Anden

Peter Halldorf

Verbum förlag (2003)

Om Gud och allt annat, grunddrag i kristen tro

Roland Spjuth

Spricka förlag (2020)

Grieving, Brooding, and Transforming: The Spirit, The Bible, and Gender

Cheryl Bridges Johns (red.) (2021)

Hör du vinden blåsa? En bok om den helige Ande

Wilfrid Stinissen

Libris förlag (2018)

Sighs too deep for words, the Holy Spirit, desire, and the name of the incomprehensible God

Elizabeth T Groppe

Oxford University Press (2017)

När Jesus döptes av Johannes såg han Anden komma ner över honom som en duva. (Målning av Pietro Perugino).

HÅLL UTKIK

Nästa lektion kommer i nummer 22